

Advies

Sectorraad Media

5 juli 2018

Advies over een mogelijke investeringsplicht voor buitenlandse aanbieders van niet-lineaire televisiediensten

Inleiding

Op de toelichting bij het 'minidecreet media' op de vergadering van 19/2 verwees het kabinet van minister Gatz naar een aantal onderwerpen, die op dat moment nog niet in de ontwerpregelgeving waren opgenomen, maar waarover de Sectorraad Media toch al om advies werd gevraagd. Een van de topics betrof 'een investeringsplicht voor buitenlandse OTT-spelers'.

De Sectorraad adviseerde in zijn eerste advies¹ bij het minidecreet het volgende:

De Sectorraad Media vraagt in verband met de ter vergadering toegelichte bijkomende punten, namelijk investeringsplicht voor buitenlandse OTT-spelers en 'non-skipable' reclame:

- *duidelijkheid omtrent mogelijke initiatieven en timing vanwege de minister.*
- *de tijd te nemen voor uitklaring en grondige voorbereiding. Over deze thema's kan niet over één nacht ijs worden gegaan. De Sectorraad steunt dan ook de vraag om hierover het parlement initiatief te laten nemen.*
- *de Sectorraad Media, en bij uitbreiding de sector, verder doorheen de hele besprekingen over deze punten te blijven betrekken.*

Na deze eerste opmerkingen werkte de Sectorraad verder aan een op zichzelf staand advies rond de investeringsplicht. Ondertussen werd met een amendement bij het 'minidecreet media' door het Vlaams Parlement een initiatief ter zake genomen².

Toelichting amendement

Het amendement wijzigt artikel 157 van het Mediadecreet. Waar dit artikel voorheen handelde over de promotie en vervaardiging van en toegang tot Europese producties door niet-lineaire televisieomroeporganisaties, wordt het met het amendement fors uitgebreid. Het artikel anticipeert

¹ Sectorraad Media, Advies bij de werktekst V1.1 van 8 februari 2018 van het 'minidecreet media', 6 maart 2018. https://cjsm.be/sarc/SR_media/adviezen/20180306_Advies_1_minidecreet_media.pdf

² Amendementen op het ontwerp van decreet houdende wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie, stuk 1587 (2017-2018) – Nr. 2. Amendement 1, voorgesteld door Lionel Bajart, Wilfried Vandaele, Karin Brouwers, Bart Caron en Katia Segers. <http://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1404834>. Goedgekeurd door het Vlaams Parlement op 20 juni 2018. <https://www.vlaamsparlement.be/plenaire-vergaderingen/1264017/verslag/1266209>

op een omzetting van het artikel 13 van de AVMD-richtlijn, dat eveneens gewijzigd wordt omwille van de herziening van de richtlijn.

Paragraaf 1 van het gewijzigde art. 157 behandelt opnieuw de promotie van Europese producties. Er wordt een minimumpercentage van 30% aan Europese producties toegevoegd die via de programmacatalogus van niet-lineaire televisieomroeporganisaties prominent aanwezig moeten zijn. Dit geldt echter niet voor aanbieders met een lage omzet of een klein publiek, of kleine- en micro-ondernemingen. Er kunnen quota opgelegd worden w.b. het aandeel Nederlandstalige producties binnen deze Europese producties.

Paragraaf 2 bepaalt dat de particuliere niet-lineaire televisieomroeporganisaties moeten deelnemen aan de productie van Vlaamse audiovisuele werken. Dit kan op twee manieren:

- als financiële bijdrage aan een (co-) productie,
- als gelijkwaardige financiële bijdrage aan het VAF, door het fonds besteed aan Vlaamse, kwalitatieve onafhankelijke coproducties in reeksvorm.

De Vlaamse regering moet de criteria, voorwaarden en procedures bepalen voor deze deelname, inclusief de grondslag, het tarief of het bedrag en de eventuele vrijstellingen of verminderingen van de financiële bijdrage. De verantwoording stelt daarover dat volgende spelers alvast worden vrijgesteld van deze investeringsplicht:

- de VRT en de particuliere lineaire televisieomroeporganisaties: op basis van hun bijdrage op grond van art. 154-156 Mediadecreet (promotie en stimulering Europese/Vlaamse producties) en de bijkomende engagementen van de VRT zoals beschreven in de beheersovereenkomst,
- de dienstenverdelers: op basis van hun bijdrage op grond van art. 184/1 Mediadecreet (stimuleringsbijdrage),
- de televisieomroeporganisaties die hun niet-lineaire aanbod kosteloos verdelen, met name programma's die ook lineair worden aangeboden,
- de niet-lineaire televisieomroeporganisaties met een lage omzet of een klein publiek, of kleine- en micro-ondernemingen.

Paragraaf 3 stelt dat er aan de Vlaamse Regulator voor de Media gerapporteerd moet worden.

Paragraaf 4 ten slotte bepaalt dat de bepalingen van paragrafen 2 en 3 ook van toepassing zijn op niet-lineaire televisieomroeporganisaties die onder de bevoegdheid vallen van een EU-lidstaat en die diensten aanbieden gericht op de Vlaamse Gemeenschap.

In een tweede amendement wordt bepaald dat bovenstaande vanaf 1 januari 2019 in werking treedt, omwille van het feit dat het een omzetting van de AVMD-richtlijn betreft.

Advies

Met onderstaand advies brengt de Sectorraad Media zijn visie op de opportuniteit van een investeringsplicht voor niet-lineaire aanbieders en hoopt hij te kunnen bijdragen aan de praktische uitwerking van de principes die in het amendement op het 'minidecreet media' staan beschreven. De Sectorraad Media hoopt later advies te kunnen uitbrengen bij de concrete tekst van het besluit dat uitvoering zal geven aan dit decreet.

1. Creëren van een gelijk speelveld

De mediasector vormt een belangrijk ecosysteem, zowel op gebied van financiering als op gebied van onderzoek en ontwikkeling van lokale content. Evoluties op economisch en technologisch gebied van binnenuit (bv. verdere digitalisering en rationalisering) maar ook evoluties van buitenaf (bv. de toenemende invloed van internationale spelers en de opkomst van over-the-topspelers) kunnen nieuwe opportuniteiten genereren voor de mediagebruiker én voor de sector, maar wijzigen anderzijds ook het huidige ecosysteem fundamenteel. De overheid dient deze twee aspecten in ogenschouw te nemen en op basis daarvan een beleid uit te stippelen dat op een genuanceerde manier met deze uitdagingen omgaat: beschermen waar nodig, kansen geven waar mogelijk.³

In 2014 werd de zogenaamde stimuleringsregeling⁴ ingevoerd voor de Vlaamse audiovisuele sector. Deze wijziging van het Mediadecreet had als doel een kader te creëren voor deelname van de dienstenverdelers aan de productie van de audiovisuele werken om van de mediasector een sterke economische sector te maken; de leefbaarheid van het omroepbestel in Vlaanderen de nodige stimulansen te geven; en de kwaliteit en de diversiteit te stimuleren⁵.

Gezien de toenemende invloed in Vlaanderen van aanbieders van niet-lineaire televisiediensten, meent de Sectorraad Media, net als de indieners van het amendement, dat het een goede zaak zou zijn dat deze aanbieders eveneens zouden bijdragen aan het stimuleren van de lokale Vlaamse productiesector middels een investeringsbijdrage. De overheid kan zo een kader creëren waarbinnen de lokale audiovisuele productiesector zich blijvend kan ontwikkelen en waarbij de Vlaamse culturele identiteit op het scherm behouden blijft.

De Sectorraad Media deelt de analyse van de indieners van het amendement en steunt een initiatief dat aan aanbieders van niet-lineaire televisiediensten zoals bepaald in het amendement, ook buitenlandse aanbieders die actief zijn in Vlaanderen, een investeringsbijdrage oplegt. Zo wordt een gelijk speelveld gecreëerd en worden er stimulansen gegeven aan de lokale audiovisuele productiesector.

2. Wie diensten aanbiedt, moet mee investeren

De Sectorraad Media verwacht dat elke speler die omzet genereert door diensten aan te bieden aan lokale kijkers, bijdraagt aan (de productie van) lokale content.

Lineaire televisieomroeporganisaties dragen bij door hun eigen producties en samenwerkingen met onafhankelijke producenten. Dat doen zij niet alleen in fictie, maar ook in bijvoorbeeld journalistieke content en non-fictieprogramma's. Ook nemen zij deel aan de promotie en stimulering van Europese en Vlaamse producties middels art. 154-156 van het Mediadecreet.

Dienstenverdelers nemen onder meer door de stimuleringsregeling deel aan de productie van audiovisuele werken, ofwel onder de vorm van een financiële bijdrage aan de coproductie van

³ Zie ook Memorandum 2014-2019, Sectorraad Media, hoofdstuk 1, p. 63 e.v.
https://cjsm.be/sarc/downloads/memorandum_sarc_2014-2019.pdf

⁴ [decreet van 17 januari 2014 tot wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie, houdende invoering van een stimuleringsregeling voor de audiovisuele sector](#) (B.S. 12/02/2014).

⁵ Voor verdere doelstellingen en achtergrond, zie memorie van toelichting:
<http://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1038765>.

audiovisuele werken, ofwel onder de vorm van een gelijkwaardige financiële bijdrage aan het Vlaams Audiovisueel Fonds. Het forfaitaire bedrag van de deelname van elke dienstenverdelers aan de productie van audiovisuele werken bedraagt 3 miljoen euro per jaar. In afwijking daarvan kan een dienstenverdelers opteren voor een deelname voor een bedrag van ca. 1,3 euro per abonnee in het Nederlandse taalgebied. Over-the-topspelers die vallen onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap, zoals Stievie, zijn in de context van het Mediadecreet dienstenverdelers en zijn daarom ook gevat door deze stimuleringsregeling.

De Sectorraad Media is het dan ook eens met het voornemen dat in de verantwoording bij het amendement wordt opgenomen, dat deze spelers worden uitgezonderd van een bijkomende investeringsplicht.

Niet-lineaire aanbieders zijn er in verschillende maten en soorten, en hebben ook verschillende inkomsten. Het is dan ook begrijpelijk hierin te willen differentiëren, zodat niet alle spelers met eenzelfde bijdrage worden geconfronteerd.

De verantwoording bij het amendement stelt een vrijstelling voor spelers 'met een lage omzet of een klein publiek' voor, alsook voor kleine- en micro-ondernemingen. De Sectorraad Media is geen voorstander van een loutere vrijstelling voor kleinere spelers, maar kan het nut inzien van een lagere investeringsplicht. De Sectorraad meent daarom dat de precieze draagwijdte moet worden vastgesteld door onderzoek naar de mogelijke impact van een bijdrage op de leefbaarheid van spelers.

De Sectorraad Media vraagt om een simulatie uit te voeren naar de impact van een investeringsplicht op de algehele leefbaarheid van de betrokken diensten, bijvoorbeeld door verschillende drempels voor vrijstelling/vermindering en verschillende manieren voor het bepalen van de grootte van de speler (omzet/aantal abonnees) te variëren. Zo kan men een investeringssysteem ontwerpen dat voor de betrokken spelers billijk is.

De Sectorraad Media meent dat bij het bepalen van de berekeningsbasis de volgende parameters dienen te worden onderzocht:

- *Hoogte van het bedrag*: welke economische afweging wordt gemaakt om tot het bedrag/procent van de investering te komen, en kan die getransponeerd worden om toe te passen op verschillende spelers? De 1,3 EUR per abonnee die vandaag aan Vlaamse dienstenverdelers wordt gevraagd, gekoppeld aan een plafond, lijkt te zijn vastgelegd op basis van wat voor de dienstenverdelers als billijk wordt aanzien. Eenzelfde oefening voor het bepalen van een redelijk bedrag moet opnieuw gemaakt worden ten opzichte van de soms veel grotere, buitenlandse spelers en sommige veel kleinere (binnenlandse) ondemandaanbieders die nu ook gevat worden.
- *SVOD versus TVOD versus AVOD*: wat wordt voorzien voor spelers zonder abonnementsformule? Om een redelijke investeringsplicht uit te werken voor deze verschillende modellen, meent de Sectorraad dat net zoals voor dienstenverdelers kan gedacht worden aan een forfaitair bedrag. Een andere optie is om, zoals de AVMD-richtlijn aangeeft 'a proportion of on demand revenues' te vragen. Dat vereist wel een zekere mate van transparantie van alle spelers. Binnenlandse spelers zijn geen voorstander van zo'n systeem, omdat dit de huidige regeling voor hen complexer maakt.

De Sectorraad vraagt dat bij de vaststelling van de uiteindelijke regeling een heldere inschatting wordt gemaakt van de impact van zowel hoogte van het bedrag als van de keuze voor een bijdrage per abonnee dan wel een forfaitair bedrag, op de uiteindelijk verwachte inkomsten enerzijds, en de leefbaarheid van verschillende types spelers anderzijds.

3. Manier van bijdragen spiegelen aan stimuleringsregeling

Tot slot wijst de Sectorraad Media nog op een aantal andere punten die moeten meegenomen worden bij het uitwerken van een investeringsplicht zoals voorgesteld.

- 3.1 *Bestemming van de investering*: gebeurt deze rechtstreeks in een productie, of onrechtstreeks via een audiovisueel fonds? De Sectorraad is tevreden dat in het amendement de keuze aan de investeerder blijft, nl. rechtstreekse investering in een productie of onrechtstreeks via een bijdrage aan het VAF.
- 3.2 *Andere hefboomen*: er zijn nog andere manieren om lokale content stimulansen te bieden. De Sectorraad Media denkt bijvoorbeeld aan het voorzien van een ‘aanzienlijk deel Nederlandstalige producties’ (zie ook amendement §1 in geval van Vlaamse niet-lineaire aanbieders), of de verplichting free-to-air uit te zenden in geval van de keuze voor een co-productie.
- 3.3 *Beschikbaarheid van noodzakelijke informatie*: In welke mate kunnen spelers ertoe worden verplicht hun werkelijke abonnementsaantallen mee te delen en zodoende proportioneel bij te dragen aan de financiering van Vlaamse producties? In andere landen is dit immers al problematisch gebleken.

De Sectorraad Media beveelt aan de investeringsplicht voor buitenlandse spelers zo veel mogelijk te enten op de bestaande stimuleringsverplichting voor dienstenverdelers, teneinde op dit vlak het gelijke speelveld te bewaken.

Namens de Sectorraad Media,

Simon Delaere, voorzitter
Valerie Verdoodt, ondervoorzitter
Hanne Schuermans, secretaris